

PŘEHLED JUDIKATURY
ve věcech vztahů mezi rodiči a dětmi
(s přihlédnutím k novému občanskému zákoníku)

Úvod	9	22. Matka jako vedlejší účastnice při určení otcovství	54
Seznam zkratk	11	23. Oprávnění soudu uložit pořádkovou pokutu muži v případě odmítnutí odebrání vzorků DNA v řízení o určení otcovství	55
I. URČENÍ OTCOVSTVÍ	13	24. Okolnost významná pro vyloučení otcovství	60
1. Důkaz zplození dítěte souloží	13	25. Znalecký posudek v řízení o určení (popření) otcovství	61
2. Zákonná domněnka otcovství a určení otcovství jiného muže	14	26. Určení otcovství a právní moc rozsudku o osvojení dítěte	65
3. Určovací žaloba a popření otcovství	16	27. Lhůta k odepření otcovství mrtvého manžela	69
4. Určení otcovství a svědectví matky ...	34	28. Opatrovník nezvěstného manžela jako žalobce u otcovství	71
5. Vyloučení otcovství a nezvratný důkaz	35	29. Otcovství a „trvale nezvěstný“ manžel	72
6. Nárok na uznání otcovství a jeho vzdání se poručníkem smírem	36	30. Prohlášení za mrtvého a úmrtí při uznání otcovství	74
7. Domněnka otcovství a souhlasné prohlášení rodičů	37	31. Žaloba o určení otcovství u nežijícího muže	74
8. Způsobilost nezletilých osob k určení otcovství	39	32. Odepření otcovství	76
9. Souhlasné prohlášení o otcovství do protokolu	40	33. Běh subjektivní lhůty k popření otcovství	77
10. Předčasné narození a žaloba na určení otcovství	42	34. Popření otcovství a úmrtí otce	79
11. Výživa nemanželského dítěte provdané ženy a uznání otcovství	43	35. Určení pokrevního původu a nemanželský otec	80
12. Uznání otcovství jedním mužem bránící uznání druhým	44	36. K procesním otázkám popření otcovství	81
13. Otcovství a co je soulož	45	37. Odložení podnětu k podání návrhu na popření otcovství Nejvyšším státním zastupitelstvím	87
14. Žaloba dítěte na oduznání nemanželského otcovství	46	38. Uznání rozhodnutí cizího soudu o popření otcovství	90
15. Spor o nemanželské otcovství a důkazní břemeno	46	39. Návrh na popření otcovství podaný nejvyšším státním zástupcem (zrušeno nálezem II. ÚS 405/09 uveřejněným pod č. 42)	91
16. Možnost použití žaloby o určení pokrevního původu v případě vyloučení otcovství	47	40. K návrhu na zrušení § 57 odst. 1 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině	93
17. Určení otcovství a určovací žaloba nemanželského dítěte po nabytí zletilosti	48	41. Hlediska pro posouzení nejlepšího zájmu dítěte	97
18. Posuzování okolností soudem v řízení o určení otcovství	49	42. Okolnosti stanovení lhůty k popření otcovství	101
19. Domněnka otcovství a důkaz znalcem	50	43. K počátku běhu lhůty pro podání návrhu na popření otcovství	107
20. Posouzení společenského zájmu na rychlosti řízení o určení otcovství oproti povolení zpětvzetí návrhu	52		
21. Vyloučení otcovství speciální krevní zkouškou	53		

44.	Obnova sporu o určení nemanželského otcovství	113	65.	Pojem rodičovské zodpovědnosti a přípustnost dovolání ve věcech upravených zákonem o rodině	172
45.	Popření otcovství a dokazování	114	66.	Vztah mezi rodičovskou zodpovědností a vyživovací povinností	174
46.	Souhlas manžela matky s jejím umělým oplodněním	115	67.	Zánik rodičovské moci	179
47.	Uznání cizích rozhodnutí ve věcech popření otcovství	117	68.	Přechodné neplnění otcovských povinností a odnětí otcovské moci ...	179
48.	Popření otcovství a smrt matky	118	69.	Odnětí otcovské moci z důvodu neplnění vyživovací povinností	180
49.	Osvobození od soudních poplatků při podání žaloby o určení otcovství	119	70.	Zbavení otcovské moci navždy	182
50.	K nepodání návrhu na popření otcovství nejvyšším státním zástupcem	120	71.	Předpoklady zbavení nebo omezení rodičovských práv	183
51.	Povinnost matky dostavit se ke znalci při provádění šetření podnětu k návrhu na popření otcovství	122	72.	Omezení rodičovských práv a styk s dítětem	184
52.	Odložení podnětu k podání návrhu na popření otcovství Nejvyšším státním zastupitelstvím	125	73.	Zahájení řízení o zbavení rodiče rodičovských práv	186
53.	Řízení o popření otcovství	129	74.	Rozhodnutí omezující práva matky v dispozici s majetkem nezletilých dětí	187
II.	RODIČE A DĚTI	137	75.	Stanovisko k omezení a zbavení rodičovských práv	188
54.	Ochrana dětí a mladistvých při přikázaném přemístění nezletilého dítěte	137	76.	Zanedbání povinné výživy	193
55.	Výklad pojmu „domácnost“ z hlediska povinností vyplývajících ze vztahů mezi rodiči a dětmi	140	77.	K rodičovské zodpovědnosti	195
56.	Právo nezletilých dětí na soudní a jinou právní ochranu	142	78.	Posuzování soudem závažného zanedbání rodičovské zodpovědnosti	202
57.	Povinnost dítěte ctít a respektovat své rodiče a nemožnost odepřít ochranu jeho práva	145	79.	Pozastavení výkonu rodičovské zodpovědnosti; vyslovení soudem zákazu vycestování dítěte	207
58.	Přijetí plnění nezletilým věžitelem ...	150	80.	Principy rozhodování soudu o zbavení rodičovské zodpovědnosti	213
59.	Nezbytnost schválení úkonu zákonného zástupce soudem, jímž má být předčasně ukončeno stavební spoření nezletilého dítěte	154	81.	Hlediska pro rozhodování soudu o intenzitě zneužívání či zanedbání rodičovské zodpovědnosti	218
60.	K úpravě styku rodiče s dítětem za přítomnosti orgánu sociálně-právní ochrany dětí	156	82.	Možnost zbavení (omezení) rodičovské zodpovědnosti z již neaktuálních důvodů	222
61.	Určení jména dítěte	158	83.	Řízení o výchově a vymezení práv a povinností k nezletilému dítěti	226
62.	Nezletilé dítě jako oprávněný ze stavebního spoření	159	IV.	VÝCHOVA A ZASTUPOVÁNÍ DĚTÍ	229
63.	Změna příjmení nezletilého dítěte ...	163	84.	Svěření dítěte do výchovy nemanželskému otci	229
III.	RODIČOVSKÁ ZODPOVĚDNOST	167	85.	Zjišťování podkladů soudem pro účely hodnocení vlastností rodičů v souvislosti se zajištěním výchovy dětí	229
64.	Příslušnost soudů členských států EU ve věcech rodičovské zodpovědnosti	167	86.	Výchovná opatření	231

87. Zastupování nezletilého dítěte v podstatných záležitostech	231	110. Úprava výchovy a výživy dítěte a spolubydlení rozvádějících se manželů	291
88. K výchovnému opatření uloženému dítěti mladšímu patnácti let	236	111. Zrušení svěřeni do výchovy	293
89. Výchova nemanželského dítěte a jeho svěření příbuzným či otci	242	112. Zahájení řízení u dvou soudů v jedné věci výchovy a výživy dítěte	295
90. K otázce zastoupení nezletilého dítěte rodiči	243	113. Střídavá výchova dítěte	295
91. Svěření nezletilého dítěte do výchovy jiného občana než rodiče	245	V. USTANOVENÍ OPATROVNÍKA	299
92. Péče ženy o dítě druhá, které jí nebylo svěřeno do výchovy rozhodnutím soudu	246	114. Zastupování při vymáhání výživného pro nezletilé dítě	299
93. Svěření dítěte do výchovy rozhodnutím soudu	247	115. Zastupování nezletilých dětí v řízení o soudní výkon rozhodnutí	301
94. Ochranná výchova v občanskoprávním řízení	248	116. Ustanovení kolizního opatrovníka nezletilému v řízení o způsobilosti rodiče k právním úkonům	302
95. Svěření dítěte do výchovy a počátek vyživovací povinnosti k dítěti	249	117. Možnost zmocnění opatrovníkem další osoby jako zástupce účastníka řízení	303
96. Otázky určení vyznání dítěte a rozhodování o jeho náboženské výchově	250	118. Zásady pro ustanovení opatrovníka nezletilému dítěti při rozvodu manželství	304
97. Odejmutí dítěte z přímé péče rodičů a umístění do dětského domova	252	119. Městská část jako opatrovník v občanském soudním řízení	306
98. Státní výchovna a výchova rodičů	253	120. Kolizní opatrovník a zastoupení nezletilého dítěte	308
99. Nařízení ústavní výchovy u nezletilého dítěte	254	121. Omezení výše a vzájemná podmíněnost náhrady nákladů na výživu jednotlivých pozůstalých (§ 199 zák. práce); střet zájmů mezi rodiči a dětmi a způsob jeho řešení	312
100. Provedení rozhodnutí o ústavní výchově dítěte	255	122. Žaloba pro zmatečnost a předpoklad pro výkon funkce opatrovníka	318
101. Nárok na ošetřovné u nezletilého dítěte v ústavu	256	123. Obecní úřad jako kolizní opatrovník dítěte ve vztahu k cizině	320
102. Pravidla pro rozhodování soudů o ústavní výchově dětí	257	124. Pravidla pro ustanovení opatrovníka nezletilému pro řízení před soudem	322
103. Ochrana rodičovství a rodiny	260	125. Vydání dítěte matce od pěstounů	323
104. Ochrana dětí a mladistvých při nařízení ústavní výchovy	262	VI. PĚSTOUNSKÁ PÉČE	325
105. Respektování práva na rodinný život a omezení rodičovského práva matky ve vazbě na trestný čin spáchaný otcem	267	126. Svěření do pěstounské péče jiného občana a ústavní výchova	325
106. Střet ochranné výchovy podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže a ústavní výchovy podle zák. o rodině	273	127. K některým otázkám rozhodování soudů ve věcech pěstounské péče	326
107. Důvody nařízení ústavní výchovy	279	128. Účastníci soudního řízení ve věcech pěstounské péče	332
108. Právo dítěte vyjádřit svůj názor před rozhodnutím soudu o návrhu na zrušení ústavní výchovy	284	129. Neexistence nároku schovance na mzdu za práci pro pěstouna	333
109. Právo nezletilého dítěte na slyšení v řízení o jeho ústavní výchově	288	130. Určení otcovství, výchova a výživa nezletilého dítěte v pěstounské péči	333

VII. OSVOJENÍ	337	Příloha	349
131. Odvolání souhlasu s osvojením	337	K řízení ve věcech rodinného práva před soudy prvního stupně	349
132. Osvojení mezi blízkými příbuznými	340	Přehled uveřejněných judikátů podle právních předpisů	414
133. Splnění podmínek osvojení	342	Věcný rejstřík	422
134. Osvojení dítěte bez souhlasu rodičů	343		
135. Lékařské vyšetření zdravotního stavu osvojitelů	346		
136. Opatrovník v řízení o osvojení jako pěstoun	347		